

Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων

Πανεπιστήμιο Κρήτης

Έκδοση 1

Πίνακας Περιεχομένων

1. Προοίμιο	2
2. Δήλωση Επικεφαλής Πανεπιστημίου Κρήτης	3
3. Αρχές Διαχείρισης Κινδύνου	4
4. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και Διαχείριση Κινδύνων.....	6
5. Ρόλοι και Αρμοδιότητες	8
5.1 Γενικές υποχρεώσεις.....	10
6. Κατηγορίες Κινδύνων	11
7. Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου (risk appetite) και Ανοχή Κινδύνου (risk tolerance)	14
Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου	14
Ανοχή Κινδύνου.....	14
8. Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου.....	16
9. Επικαιροποίηση της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνων.....	17

1. Προοίμιο

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης (ΠΚ) ως δημόσιος φορέας ανώτατης εκπαίδευσης και έρευνας ο οποίος λειτουργεί σε ένα πολυδιάστατο και δυναμικό περιβάλλον, έρχεται καθημερινά αντιμέτωπο με κινδύνους σε όλα τα επίπεδα των δραστηριοτήτων του. Η αποτελεσματική διαχείριση αυτών των κινδύνων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των στρατηγικών, ακαδημαϊκών, ερευνητικών και διοικητικών του στόχων, τη διαφύλαξη της περιουσίας του, την προστασία του ανθρώπινου δυναμικού και τη διασφάλιση της συνεχούς παροχής υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικών και ερευνητικών υπηρεσιών.

Η παρούσα Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων αποτελεί θεμελιώδες έγγραφο που καθοδηγεί τον φορέα στη λήψη αποφάσεων και ενεργειών που σχετίζονται με τη διαχείριση των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένος. Περιγράφει τη φιλοσοφία, τις αρχές, τη διάθεση ανάληψης κινδύνου, τους ρόλους και τις αρμοδιότητες, καθώς και τις κατηγορίες κινδύνων, με στόχο τη δημιουργία μιας σταθερής κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων εντός του Πανεπιστημίου.

Η Πολιτική συντάσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4795/2021, τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΕΑΔ όπως εκφράζονται στο «Πρότυπο Πολιτικής και Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων» που εξέδωσε και τα διεθνή πρότυπα βέλτιστης πρακτικής (π.χ. COSO ERM, ISO 31000:2018), προσαρμοσμένα στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Εγκρίνεται από τον Πρύτανη και αντικατοπτρίζει τη βαθιά δέσμευση της Ηγεσίας για την ενσωμάτωση της διαχείρισης κινδύνων σε όλες τις λειτουργίες και διαδικασίες του φορέα.

2. Δήλωση Επικεφαλής Πανεπιστημίου Κρήτης

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης αναγνωρίζει ότι η διαχείριση κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής διακυβέρνησης και λειτουργίας του. Στόχος μας είναι η δημιουργία και διατήρηση ενός περιβάλλοντος όπου οι κίνδυνοι αναγνωρίζονται έγκαιρα, γίνονται κατανοητοί, αξιολογούνται διαφανώς και διαχειρίζονται με αποτελεσματικό και προληπτικό τρόπο, υπό το πρίσμα των στρατηγικών μας επιλογών και με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον.

Λειτουργώντας ως φορέας υψηλής κοινωνικής αξίας και ευθύνης, δεσμευόμαστε για:

- Τη διασφάλιση της ασφάλειας και της ευημερίας των φοιτητών, του διδακτικού, ερευνητικού και διοικητικού προσωπικού, και των επισκεπτών.
- Τη προστασία του ακαδημαϊκού, επιστημονικού και διοικητικού έργου, καθώς και της περιουσίας και της φήμης του Πανεπιστημίου.
- Τη βέλτιστη και αποδοτική αξιοποίηση των δημόσιων πόρων, τήρηση της νομοθεσίας και των κανονιστικών υποχρεώσεων.
- Την ενίσχυση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, με βάση τεκμηριωμένα δεδομένα και προληπτική ανάλυση.
- Τη συνεχή βελτίωση και προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες εσωτερικές και εξωτερικές συνθήκες.
- Την υποστήριξη της εφαρμογής των δημόσιων πολιτικών και προγραμμάτων.
- Την ενημέρωση του προσωπικού για θέματα που αφορούν στον ρόλο, τις ευθύνες και τη λογοδοσία σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων, κατά το μέρος που αφορά στην εργασία τους.

Η παρούσα Πολιτική αποτελεί τη βάση για τη διαμόρφωση της κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και, ως επικεφαλής, προσκαλώ όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας να τη σέβονται και να συμβάλλουν ενεργά στην εφαρμογή της.

Ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κρήτης

Καθηγητής Γεώργιος Μ. Κοντάκης

3. Αρχές Διαχείρισης Κινδύνου

Η προσέγγιση του Πανεπιστημίου Κρήτης στη διαχείριση κινδύνων βασίζεται στις ακόλουθες θεμελιώδεις αρχές:

- **Ενσωμάτωση:** Η διαχείριση κινδύνων είναι ενσωματωμένη σε όλες τις λειτουργίες και διαδικασίες, ως αναπόσπαστο κομμάτι της στρατηγικής, ακαδημαϊκής, ερευνητικής και διοικητικής δραστηριότητας.
- **Σχεδιασμένη σύμφωνα με τις ανάγκες του Πανεπιστημίου:** Το Πλαίσιο και η Διαδικασία Διαχείρισης Κινδύνων θα πρέπει να προσαρμόζονται ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του ΠΚ.
- **Δομημένη και Συστηματική:** Εφαρμόζεται μέσω μιας δομημένης, συνεχούς και επαναληπτικής διαδικασίας που εξασφαλίζει συνέπεια, συγκρισιμότητα και δυνατότητα αξιολόγησης.
- **Είναι δυναμική, επαναλαμβανόμενη και ανταποκρίνεται στις αλλαγές:** Πρέπει να σχεδιάζεται έτσι ώστε να αντικατοπτρίζει τη δυναμική του φορέα και να είναι σε θέση να εντοπίζει, να αξιολογεί και να ανταποκρίνεται εγκαίρως σε νέους ή μεταβαλλόμενους κινδύνους που προκύπτουν από αλλαγές στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον.
- **Βασίζεται στις καλύτερες διαθέσιμες πληροφορίες:** Είναι σημαντικό να λαμβάνονται οι όσον το δυνατόν καλύτερες πληροφορίες προκειμένου να υπάρχει σωστή κατανόηση των κινδύνων.
- **Συνεχής Βελτίωση:** Βασίζεται στη μάθηση από εμπειρία και ανατροφοδότηση για τη συνεχή βελτίωση των διαδικασιών και των αποτελεσμάτων.
- **Ενσυνείδητη Ανάλυση Κινδύνων:** Το ΠΚ αναλαμβάνει κινδύνους με συνέπεια και γνώση, με βάση τη δήλωση διάθεσης ανάληψης κινδύνου, επιδιώκοντας τη βέλτιστη ισορροπία μεταξύ ευκαιριών και πιθανών αρνητικών επιπτώσεων.
- **Με σεβασμό στον ανθρώπινο και πολιτιστικό παράγοντα:** Αναγνωρίζει ότι οι ικανότητες, οι αντιλήψεις και οι προθέσεις των ανθρώπων που βρίσκονται είτε εντός του φορέα είτε στο εξωτερικό του περιβάλλον, μπορούν να διευκολύνουν ή να εμποδίσουν την επίτευξη των στόχων του.
- **Διαφάνεια και Επικοινωνία:** Προωθείται ανοιχτή και εποικοδομητική επικοινωνία σχετικά με τους κινδύνους, τις προκλήσεις και τα μέτρα αντιμετώπισης σε όλα τα επίπεδα.
- **Λογοδοσία:** Οι ρόλοι, οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες για τη διαχείριση κινδύνων είναι σαφώς καθορισμένοι και κατανοητοί από όλα τα στελέχη.
- **Προσανατολισμός στην Αξία:** Στοχεύει στη δημιουργία και προστασία αξίας για το Πανεπιστήμιο και τα ενδιαφερόμενα μέρη (φοιτητές, προσωπικό, κοινωνία).

Η Κουλτούρα Διαχείρισης Κινδύνων χαρακτηρίζεται από:

- **Υποστήριξη από την Ηγεσία (Tone at the Top):** Σαφής δέσμευση και ηγετική στάση από την Ανώτατη Διοίκηση.
- **Συμμετοχή Όλων:** Ενεργή συμμετοχή και ευθύνη σε όλα τα ιεραρχικά και λειτουργικά επίπεδα.
- **Ευαισθητοποίηση και Κατάρτιση:** Διαρκής ενημέρωση και κατάρτιση του προσωπικού για την αναγνώριση και διαχείριση κινδύνων.
- **Προληπτικότητα:** Προσανατολισμός στον έγκαιρο εντοπισμό και τον μετριασμό κινδύνων πριν από την εκδήλωσή τους.

4. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και Διαχείριση Κινδύνων

Με τον όρο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ), εννοούμε το σύνολο των εσωτερικών ελεγκτικών μηχανισμών και διαδικασιών, που καλύπτει σε συνεχή βάση κάθε δραστηριότητα ενός φορέα και συντελεί στην ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του, συμπεριλαμβάνοντας:

- τη Διαχείριση Κινδύνων,
- την Κανονιστική Συμμόρφωση, με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, τις πολιτικές του Πανεπιστημίου και των αρχών ηθικής και δεοντολογίας, και
- τον Εσωτερικό Έλεγχο.

Το ΠΚ εφαρμόζει τις διατάξεις του ν. 4795/2021 για το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ), στο πλαίσιο του οποίου και ενσωματώνεται η διαδικασία Διαχείρισης Κινδύνων ως βασικό δομικό του στοιχείο.

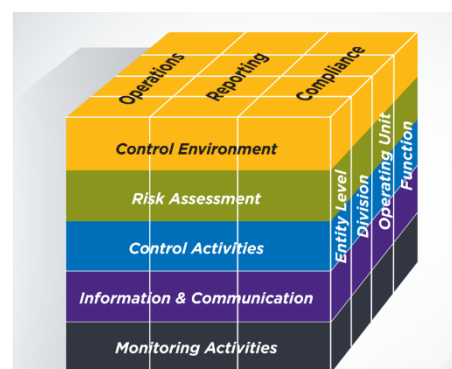
Έτσι, το ΣΕΕ αποτελεί το πλέγμα των λειτουργιών και διαδικασιών, καθώς και των δικλίδων ελέγχου που υιοθετεί το Πανεπιστήμιο και είναι σχεδιασμένο για να παρέχει εύλογη διαβεβαίωση στον Πρύτανη για την επίτευξη των στόχων του Πανεπιστημίου σχετικά με την:

- α. αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επιχειρησιακών του λειτουργιών,
- β. αξιοπιστία των οικονομικών και λοιπών αναφορών,
- γ. συμμόρφωση με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις πολιτικές που διέπουν τη λειτουργία του.

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου οφείλει να λαμβάνει υπόψη του, τα γενικώς αποδεκτά Πρότυπα για Διαχείριση Κινδύνων και την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου.

Σύμφωνα με το πλαίσιο του COSO λαμβάνονται υπόψη οι εξής πυλώνες:

- το περιβάλλον ελέγχου,
- το σύστημα διαχείρισης κινδύνων,
- οι ελεγκτικοί μηχανισμοί και οι δικλίδες ασφαλείας που εφαρμόζονται,
- το σύστημα επικοινωνίας και πληροφόρησης, και
- η παρακολούθηση επάρκειας και αποτελεσματικότητας των δικλίδων ασφαλείας.

Πηγή: <https://www.coso.org/sitepages/internal-control.aspx?web=1>

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου διαρθρώνεται σε τρία επίπεδα (three lines of defence), με αρμοδιότητες και ευθύνες, που έχουν ως σκοπό την επίτευξη των αντικειμενικών στόχων του Πανεπιστημίου:

- α. **Πρώτη Γραμμή (Διαχειριστές/Λειτουργικές Μονάδες):** Οι Σχολές, τα Τμήματα, τα Εργαστήρια, οι Διοικητικές Μονάδες και οι προϊστάμενοί τους είναι υπεύθυνοι για τον άμεσο έλεγχο, τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τον μετριασμό των κινδύνων στις δραστηριότητές τους, καθώς και για την εφαρμογή των δικλίδων ελέγχου.
- β. **Δεύτερη Γραμμή (Εποπτεία & Συμμόρφωση):** Το **Όργανο Διαχείρισης Κινδύνων** και οι δομές που υποστηρίζουν τη διαχείριση κινδύνων, τη συμμόρφωση και τον έλεγχο (π.χ., Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας, Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού, Νομικός Σύμβουλος, Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων) εποπτεύουν, καθοδηγούν και υποστηρίζουν την πρώτη γραμμή. Εντοπίζουν συγκεντρωτικά κινδύνους, αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των δικλίδων ελέγχου και διασφαλίζουν τη συνοχή και συμμόρφωση με την παρούσα Πολιτική.
- γ. **Τρίτη γραμμή (Ανεξάρτητος Έλεγχος)** περιλαμβάνει την ανεξάρτητη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία παρέχει εύλογη διαβεβαίωση και συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος και των διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης των κινδύνων και των επιμέρους στοιχείων και δικλίδων ελέγχου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, που αποτελούν αρμοδιότητα των δύο πρώτων γραμμών ρόλων.

5. Ρόλοι και Αρμοδιότητες

Η διαχείριση κινδύνων δεν επαφίεται αποκλειστικά στο όργανο διαχείρισης κινδύνων. Αντίθετα, απαιτεί τη συμμετοχή όλου του προσωπικού του ΠΚ. Από τον Πρύτανη, τα ανώτατα στελέχη της Διοίκησης (Συμβούλιο Διοίκησης, Σύγκλητος, Γενικοί Διευθυντές, κ.λπ.), το όργανο διαχείρισης κινδύνων έως τους Διευθυντές και τους υπαλλήλους, καθώς και τα στελέχη της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, όλοι συμβάλλουν στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος, όπου η αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων μπορεί να ευδοκιμήσει. Για τον λόγο αυτό, η διαχείριση κινδύνων απαιτεί σαφή προσδιορισμό των ρόλων και των αρμοδιοτήτων του προσωπικού σε όλα τα επίπεδα.

Στην ενότητα αυτή, περιγράφονται οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες τόσο του Πρύτανη του ΠΚ και των ανώτερων ιεραρχικά στελεχών του, όσο και των υπαλλήλων, σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων.

Πιο συγκεκριμένα:

Ο Πρύτανης του ΠΚ είναι υπεύθυνος για:

- α. τον καθορισμό της διάθεσης ανάληψης κινδύνου, καθώς και τον καθορισμό της ανοχής κινδύνου του ΠΚ,
- β. την έγκριση της Πολιτικής και του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων του ΠΚ και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του Πανεπιστημίου με την Πολιτική και το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων,
- γ. την ενσωμάτωση της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων στις λειτουργίες του Πανεπιστημίου και την παροχή υπηρεσιών,
- δ. την εφαρμογή στρατηγικών διαχείρισης κινδύνων για την αντιμετώπιση των κινδύνων του Πανεπιστημίου,
- ε. την κατά προτεραιότητα αντιμετώπιση των πολύ υψηλών (ακραίων) κινδύνων για τους στόχους και τη λειτουργία του ΠΚ,
- στ. κάθε άλλη ενέργεια που απορρέει από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, αναφορικά με τη διαχείριση κινδύνων και τη λειτουργία του Μητρώου κινδύνων (όπως έγκριση μέτρων αντιμετώπισης κινδύνων, εισαγωγή νέων κινδύνων στο Μητρώο κ.λπ.).

Το όργανο διαχείρισης κινδύνων είναι αρμόδιο για:

την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του, όπως περιγράφονται στο άρθρο 22Δ του ν. 4795/2021, και την απόφαση σύστασής του (ΑΠ .12991/14.06.2024 – ΦΕΚ Β', 3630) και ειδικότερα:

- α. την εισήγηση της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνων προς τον Πρύτανη του ΠΚ,
- β. την ανάπτυξη, παρακολούθηση και επικαιροποίηση του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων του ΠΚ, σύμφωνα με τους στρατηγικούς και επιχειρησιακούς στόχους του,

- γ. την ενημέρωση και καθοδήγηση του προσωπικού του ΠΚ, σχετικά με τον τρόπο εντοπισμού και αντιμετώπισης των κινδύνων, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του και την παρακολούθηση των δικλίδων ελέγχου,
- δ. την εποπτεία της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων που διενεργείται από το σύνολο των οργανικών μονάδων του ΠΚ,
- ε. την τήρηση, τη συνεχή παρακολούθηση και την επικαιροποίηση του Μητρώου Κινδύνων του ΠΚ και την παροχή κατευθύνσεων προς τις λοιπές οργανικές μονάδες,
- στ. την υποβολή περιοδικών και έκτακτων αναφορών προς τον Πρύτανη του ΠΚ, σχετικά με τους κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένο το Πανεπιστήμιο, και
- ζ. την υποβολή ετήσιας έκθεσης προς τον Πρύτανη, την οποία κοινοποιεί στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου είναι υπεύθυνη για:

- α. την παροχή εύλογης διαβεβαίωσης σχετικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης κινδύνων, ως δομικό στοιχείο του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του ΠΚ (κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 22Α του ν. 4795/2021),
- β. την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων δικλίδων ελέγχου των κινδύνων εντός του ΠΚ στο πλαίσιο των έργων της,
- γ. την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων σε ολόκληρο το ΠΚ και ειδικότερα εάν:
 - ο εφαρμόζεται η Πολιτική και το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων,
 - ο εντοπίζονται και αξιολογούνται οι σημαντικοί κίνδυνοι,
 - ο επιλέγονται τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης των εντοπισμένων κινδύνων, ανάλογα με τα αποδεκτά όρια ανάληψης κινδύνων από το ΠΚ

Οι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων όλων των επιπέδων είναι υπεύθυνοι για:

- α. την εφαρμογή της Πολιτικής και του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων στην οργανική μονάδα στην οποία προϊστανται, καθώς και των μέτρων αντιμετώπισης των κινδύνων εντός των οργανικών μονάδων τους,
- β. την ορθή ενσωμάτωση της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων στις επιχειρησιακές διαδικασίες αρμοδιότητάς τους,
- γ. τον εντοπισμό των κινδύνων που απειλούν την επίτευξη των στόχων της οργανικής μονάδας της οποίας προϊστανται, των αιτιών και των επιπτώσεών τους,
- δ. την αξιολόγηση των υφιστάμενων δικλίδων ελέγχου και την πρόταση πρόσθετων δικλίδων/μέτρων αντιμετώπισης κινδύνων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους,
- ε. την παρακολούθηση των κινδύνων (υφιστάμενων και νεοεμφανιζόμενων), που εμπίπτουν στο πεδίο ευθύνης τους,

στ. τη διαρκή υποστήριξη, κατάρτιση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού, ώστε να κατανοεί τον ρόλο και τις αρμοδιότητές του, καθώς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το πεδίο ευθύνης του.

Επιπρόσθετα, οι προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων είναι αρμόδιοι και για:

- α. τη διασφάλιση της συνεργασίας της Γενικής Διεύθυνσης με το όργανο διαχείρισης κινδύνων καθώς και τις ενέργειες που απαιτούνται στο πλαίσιο αυτής,
- β. κάθε άλλη ενέργεια που απορρέει από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο αναφορικά με τη διαχείριση κινδύνων και τη λειτουργία του Μητρώου κινδύνων (όπως έγκριση μέτρων αντιμετώπισης κινδύνων, εισαγωγή νέων κινδύνων στο Μητρώο κ.λπ.).

Οι υπάλληλοι είναι υπεύθυνοι για:

- α. τη συμμόρφωση με τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΠΚ για τη διαχείριση κινδύνων,
- β. την παρακολούθηση της εφαρμογής των δικλίδων ελέγχου, στο πεδίο ευθύνης τους και την αναφορά περιστατικών μη εφαρμογής ή πλημμελούς εφαρμογής αυτών, στους άμεσα προϊσταμένους τους,
- γ. τον εντοπισμό των πιθανών κινδύνων κατά την άσκηση των καθημερινών αρμοδιοτήτων τους και την αναφορά αυτών στους άμεσα προϊσταμένους τους.

5.1 Γενικές υποχρεώσεις

Πέραν των ανωτέρω, όλο το προσωπικό του ΠΚ, ανεξάρτητα από τον ρόλο του, έχει κάποιες γενικές υποχρεώσεις, οι οποίες είναι καθοριστικές για την επιτυχή εφαρμογή της διαχείρισης κινδύνων στον φορέα. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι:

- α. να συμμετέχει σε δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων, ώστε να παραμένει ενήμερο για τις βέλτιστες πρακτικές, τις θεσμικές απαιτήσεις και τις πολιτικές του φορέα,
- β. να τηρεί τον Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς Δημοσίων Υπαλλήλων καθώς και τυχόν άλλους Κώδικες Δεοντολογίας του φορέα του,
- γ. να τηρεί, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, τους ισχύοντες νόμους και τους κανονισμούς του φορέα, αναφορικά με την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών, καθώς και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Σημειώνεται ότι οι αρμοδιότητες κάθε ρόλου, ως προς την συμπλήρωση του Μητρώου Κινδύνων του φορέα, διευκρινίζονται περαιτέρω στην Κοινή Απόφαση του αρ. 22Η του ν. 4795/2021. Σε κάθε περίπτωση, οι ανωτέρω ρόλοι πρέπει να συμπληρώνονται και να εναρμονίζονται σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο που αφορά στη διαχείριση κινδύνων.

6. Κατηγορίες Κινδύνων

Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει ένας φορέας μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ανάλογα με τη φύση των χαρακτηριστικών τους. Η κατηγοριοποίηση των κινδύνων βοηθά: **α)** στη δημιουργία μιας δομημένης προσέγγισης για την αξιολόγηση των κινδύνων, διασφαλίζοντας ότι δεν παραβλέπονται βασικές περιοχές κινδύνου στο ΠΚ, **β)** στην καλύτερη κατανόηση της φύσης και της πηγής κάθε κινδύνου, διευκολύνοντας την αποτελεσματικότερη αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων, **γ)** στον εντοπισμό περιοχών και λειτουργιών στις οποίες υπάρχει υψηλή συγκέντρωση κινδύνων και **δ)** στον σχεδιασμό και την εφαρμογή στοχευμένων και κατάλληλων στρατηγικών αντιμετώπισης των κινδύνων για κάθε κατηγορία.

Ακολουθούν οι κατηγορίες κινδύνων που μπορεί να χρειαστεί να αντιμετωπίσει το ΠΚ:

- α. Κίνδυνοι φυσικών ή μη καταστροφών:** Οι κίνδυνοι αυτής της κατηγορίας αναφέρονται σε μεγάλα εξωτερικά ενδεχόμενα συμβάντα απειλητικά για τη ζωή, την υγεία, τους ανθρώπους, την περιουσία ή το περιβάλλον, τα οποία δύναται να επηρεάσουν άμεσα ή έμμεσα τη λειτουργία του ΠΚ.
Ενδεικτικά παραδείγματα τέτοιων κινδύνων είναι: *ακραία καιρικά φαινόμενα, ακραία φυσικά φαινόμενα, πανδημίες, τρομοκρατικές επιθέσεις.*
- β. Στρατηγικοί κίνδυνοι:** Οι στρατηγικοί κίνδυνοι αφορούν είτε σε εσωτερικά και εξωτερικά συμβάντα, τα οποία μπορούν να αποτρέψουν ή να εμποδίσουν έναν φορέα να επιτύχει τους σκοπούς και τους στρατηγικούς του στόχους, είτε σε κινδύνους που πηγάζουν από τις στρατηγικές επιλογές του φορέα.
Ενδεικτικά παραδείγματα αποτελούν: *οι αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο της Ανώτατης Εκπαίδευσης, δημογραφικές τάσεις, μείωση χρηματοδότησης, έντονος ανταγωνισμός μεταξύ πανεπιστημίων, αποτυχία στρατηγικών πρωτοβουλιών.*
- γ. Λειτουργικοί κίνδυνοι:** Πρόκειται για κινδύνους που επηρεάζουν τις επιχειρησιακές λειτουργίες του ΠΚ, μέσω των οποίων επιτελεί τις αρμοδιότητές του και επί των οποίων έχει άμεση διοικητική ευθύνη και έλεγχο. Είναι κίνδυνοι που μπορεί να προκύψουν από τις εσωτερικές διαδικασίες του φορέα, το ανθρώπινο δυναμικό, τη διακυβέρνηση και τη διοικητική εποπτεία, την έλλειψη αποτελεσματικών και αποδοτικών δομών λήψης αποφάσεων και ηγεσίας που οδηγούν σε απώλεια κρίσιμων ορόσημων για το ΠΚ κ.ά. Είναι δυνατό να διακριθούν στις υποκατηγορίες:
 - ο **Ακαδημαϊκοί/Ερευνητικοί-** Ενδεικτικά παραδείγματα: *η συμμόρφωση με ακαδημαϊκά πρότυπα, αναξιόπιστη έρευνα, λογοκλοπή, αδυναμία προσέλκυσης προσωπικού & φοιτητών.*

- ο **Διοικητικοί-** Ενδεικτικά παραδείγματα: *Ανεπαρκείς ή μη αποτελεσματικές διαδικασίες, σφάλματα προσωπικού, υψηλή εναλλαγή προσωπικού, αστοχίες στην επικοινωνία, προβλήματα διαχείρισης έργων.*
- δ. **Κίνδυνοι Τεχνολογίας Πληροφοριών (ΤΠΕ):** Η κατηγορία αυτή αναφέρεται σε κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από μη αποτελεσματικές προσεγγίσεις διαχείρισης και εφαρμογής της τεχνολογίας (πολιτικές και διαδικασίες), καθώς και από αδυναμίες των συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών.
 Ενδεικτικά παραδείγματα αποτελούν: *οι διακοπές λειτουργίας συστημάτων, κυβερνοεπιθέσεις, διαρροή/παραβίαση δεδομένων (ιδίως ευαίσθητων ερευνητικών ή προσωπικών), παλαιότητα υλικολογισμικού, πλημμελείς συντηρήσεις εξοπλισμού και αναβαθμίσεις λογισμικού, αστοχία ηλεκτρονικών υπηρεσιών, λανθασμένες παραμετροποιήσεις συστημάτων.*
- ε. **Δημοσιονομικοί κίνδυνοι:** Αυτή η κατηγορία κινδύνων αφορά στα συμβάντα/απειλές που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τους δημοσιονομικούς στόχους του ΠΚ.
 Ενδεικτικά παραδείγματα είναι: *η αστοχία έγκαιρης διεκπεραίωσης δαπανών, μη συμμόρφωση με κανόνες δημοσίων προμηθειών, απώλεια ή κατάχρηση περιουσιακών στοιχείων, σπατάλη πόρων, μη βέλτιστη διαχείριση προϋπολογισμού.*
- στ. **Κίνδυνοι Νομικοί / Κανονιστικοί / Συμμόρφωσης:** Οι κίνδυνοι αυτοί αφορούν στη μη εφαρμογή ή στην πλημμελή εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου, κανονισμών, συμβατικών όρων, προτύπων ή εσωτερικών πολιτικών του δημόσιου φορέα που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε άμεση ή έμμεση διοικητική ευθύνη, αστικές ή ποινικές κυρώσεις, κανονιστικές κυρώσεις ή άλλες αρνητικές επιπτώσεις, όπως οι επιπτώσεις στη φήμη του ΠΚ.
 Ενδεικτικά παραδείγματα αποτελούν: *η παραβίαση νομοθεσίας (Προστασία Δεδομένων, Εργατική, Δημοσίων Συμβάσεων), μη συμμόρφωση με όρους επιχορηγήσεων ή συμβάσεων έρευνας, διοικητικές κυρώσεις.*
- ζ. **Κίνδυνοι Υγείας & Ασφάλειας:** Αυτή η κατηγορία αναφέρεται σε κινδύνους που επηρεάζουν την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων.
 Ενδεικτικά παραδείγματα είναι: *τα εργατικά ατυχήματα σε εργαστήρια ή εγκαταστάσεις, επαγγελματικές ασθένειες, ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι (στρες, παρενόχληση), ακατάλληλες συνθήκες εργασίας/διδασκαλίας, ασφάλεια σε εκδηλώσεις.*
- η. **Κίνδυνοι Διαφθοράς & Απάτης:** Στον ν. 4795/2021 γίνεται ειδική αναφορά στους κινδύνους διαφθοράς και απάτης. Σύμφωνα με τον Ο.Ο.Σ.Α. διαφθορά συνιστά «η κατάχρηση του δημόσιου ή ιδιωτικού αξιώματος προς ίδιον όφελος. Η ενεργητική ή παθητική κατάχρηση των εξουσιών των δημόσιων λειτουργιών

(διορισμένων ή αιρετών) για τον προσπορισμό οικονομικού ή άλλου οφέλους». Η έννοια της απάτης, από την άλλη πλευρά, ορίζεται στην ελληνική νομοθεσία στο άρθρο 386 του ν. 4619/2019 (Π.Κ.). Στα άρθρα 386Α και 286Β ορίζονται, περαιτέρω, η απάτη με υπολογιστή, καθώς και η απάτη σχετικά με επιχορηγήσεις. Πρόκειται για ειδική οριζόντια κατηγορία απειλών που συνδέονται με φαινόμενα κατάχρησης εξουσίας, τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν τη λειτουργία του φορέα στην εκτέλεση του σκοπού του, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα και να προκαλέσουν επιπτώσεις στη φήμη του, στα έσοδα και στα περιουσιακά του στοιχεία, στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη κ.ά. Επομένως, οι κίνδυνοι διαφθοράς και απάτης δύναται να ενυπάρχουν και να συνδέονται με όλες τις κατηγορίες κινδύνων που προαναφέρθηκαν [π.χ. κίνδυνοι νομικοί/ κανονιστικοί/συμμόρφωσης -κατά την παραβίαση των νόμων-, κίνδυνοι υγείας και ασφάλειας -αυξάνοντας την πιθανότητα ατυχημάτων-, λειτουργικοί κίνδυνοι -ευνοιοκρατία σε θέματα προσλήψεων, μετακινήσεων προσωπικού-, κίνδυνοι τεχνολογίας πληροφοριών -απόκρυψη σημαντικών δεδομένων-, δημοσιονομικοί κίνδυνοι -υπεξαίρεση περιουσιακών στοιχείων φορέα]. Ενδεικτικά παραδείγματα αποτελούν: η δωροδοκία, σύγκρουση συμφερόντων, κατάχρηση ακαδημαϊκής θέσης ή ερευνητικών κονδυλίων, νοθεία ερευνητικών δεδομένων, απάτη στις προμήθειες.

7. Διάθεση Ανάλυσης Κινδύνου (risk appetite) και Ανοχή Κινδύνου (risk tolerance)

Διάθεση Ανάλυσης Κινδύνου

Το Π.Κ., ως δημόσιος φορέας ανώτατης εκπαίδευσης και έρευνας, που λειτουργεί με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον, τη διαφύλαξη της ακαδημαϊκής ελευθερίας και τη βέλτιστη αξιοποίηση δημόσιων πόρων, **υιοθετεί γενική προσέγγιση μέτριας προς χαμηλής διάθεσης ανάλυσης κινδύνου.**

Η διαβάθμιση της Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνου ορίζεται ως εξής:

Διάθεση Ανάλυσης Κινδύνου	Περιγραφή για το Π.Κ.
ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ (Ακραία)	Δεν εφαρμόζεται. Ασυμβίβαστη με την αποστολή και τις υποχρεώσεις δημόσιου φορέα.
ΥΨΗΛΗ	Μπορεί να εφαρμοστεί σε εξαιρετικά περιορισμένες και τεκμηριωμένες περιπτώσεις για στρατηγικούς στόχους υψηλής προστιθέμενης αξίας, με πλήρη γνώση και έγκριση της Ανώτατης Διοίκησης.
ΜΕΤΡΙΑ	Γενική προδιαγραφή. Το ΠΚ αναλαμβάνει διαχειρίσιμους κινδύνους για την επίτευξη των στόχων του, ζυγίζοντας προσεκτικά πιθανά οφέλη και δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις.
ΧΑΜΗΛΗ	Εφαρμόζεται σε τομείς υψηλού προστατευτικού ενδιαφέροντος : Συμμόρφωση με νόμους & ηθικές αρχές, ασφάλεια προσωπικών δεδομένων, υγεία & ασφάλεια ατόμων, ακεραιότητα ακαδημαϊκού & ερευνητικού έργου, προστασία βασικών υποδομών ΤΠΕ.

Ανοχή Κινδύνου

Ως **Ανοχή Κινδύνου** ορίζεται το εύρος απόκλισης από τη Διάθεση Ανάλυσης Κινδύνου που το ΠΚ είναι διατεθειμένο να δεχτεί **μετά την εφαρμογή μέτρων αντιμετώπισης,**

λόγω ειδικών περιστάσεων (π.χ., έκτακτη ανάγκη, κρίσιμο έργο με αυστηρές προθεσμίες).

Παράδειγμα: Για ένα ερευνητικό έργο αιχμής που απαιτεί καινοτόμο, μη πλήρως δοκιμασμένο τεχνολογικό εξοπλισμό (χαμηλή διάθεση ανάληψης κινδύνου στον τομέα ΤΠΕ), το ΠΚ μπορεί να αποδεχτεί υψηλότερη ανοχή για τον συγκεκριμένο κίνδυνο, εφόσον έχουν ληφθεί όλα τα δυνατά μέτρα μετριασμού και υπάρχει σαφές ευεργετημένο.

8. Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης, με γνώμονα την ακαδημαϊκή του ευθύνη, τη δημόσια υπηρεσία και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ορίζει τη γενική του θέση ως **μέτριας προς χαμηλής διάθεσης ανάληψης κινδύνου**, με διαφοροποίηση ανά κατηγορία:

Χαμηλή Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου εφαρμόζεται στους τομείς:

- **Νομικής/Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Ηθικής:** Διασφάλιση πλήρους συμμόρφωσης με το εθνικό, ενωσιακό και ακαδημαϊκό θεσμικό πλαίσιο και τους κώδικες δεοντολογίας.
- **Υγείας, Ασφάλειας & Πρόνοιας:** Εξασφάλιση ασφαλούς περιβάλλοντος για φοιτητές, προσωπικό και επισκέπτες.
- **Προστασίας Δεδομένων & Ασφάλειας Πληροφοριών:** Προστασία προσωπικών και ευαίσθητων ερευνητικών δεδομένων.
- **Ακεραιότητας του Ακαδημαϊκού & Ερευνητικού Έργου:** Μη διαπραγματεύσιμη προστασία κατά λογοκλοπής, νοθείας και κατάχρησης.

Μέτρια Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου εφαρμόζεται στους τομείς:

- **Ακαδημαϊκής & Ερευνητικής Ανάπτυξης:** Ανάληψη υπολογισμένων κινδύνων για την ανάπτυξη καινοτόμων προγραμμάτων σπουδών, διεθνών συνεργασιών και οριζόντων ερευνητικών κατευθύνσεων.
- **Λειτουργικής Βελτιστοποίησης:** Υιοθέτηση νέων διοικητικών διαδικασιών ή τεχνολογιών για τη βελτίωση της αποδοτικότητας, με προκαταρκτική αξιολόγηση και δοκιμή.

Η παραπάνω δήλωση καθοδηγεί τη λήψη αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα και επανεξετάζεται τακτικά.

9. Επικαιροποίηση της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνων

Η παρούσα Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων αναθεωρείται **τουλάχιστον ανά τριετία** από το Όργανο Διαχείρισης Κινδύνων, σε συνεργασία με τις σχετικές δομές. Επιπλέον, αναθεωρείται ανά πάσα στιγμή σε περίπτωση:

- Σημαντικών αλλαγών στο νομικό ή κανονιστικό πλαίσιο.
- Αλλαγών στη στρατηγική ή στη δομή του ΠΚ
- Εμπειρίας από σημαντικά συμβάντα ή κρίσεις.
- Αλλαγής στις κατευθύνσεις της ΕΑΔ..

Κάθε αναθεώρηση υποβάλλεται για έγκριση στον Πρύτανη.